
Kaakkois-Suomen lastensuojelun kehittämisyksikkö –hankkeen ulkoinen arviointi

Arja Hakalisto

YTM

Työnohjaus A. & H. Hakalisto Oy

www.tyonohjaushakalisto.fi

Arvioinnin toteutus

- Lastensuojelun kehittämissyksikön hanketoiminnan tavoitteiden saavuttamisen, tulosten ja vaikutusten arviointi
- Sosiaalialan kehittämissyksikkö rakenteen/toimintatavan arviointi

Tavoitepohjainen arviointi

- Hankkeen päätavoitteet -> TUOTOKSET:
- Suunnitelmallinen kaakkoissuomalainen lastensuojelun kehittämistoiminta
- Lastensuojelun palvelurakenteen jäsentäminen sekä asiakasprosessien ja työmenetelmien kehittäminen
- Erityisosaamisen kehittäminen
- Sijaishuollon kehittämissyhteistyö
- Konsultointi- ja yhteistyökäytäntöjen luominen
- Lastensuojelun oppimisympäristöjen luominen kehittämissyksikön yhteistyössä tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden kanssa

Arviointikysymykset: Lastensuojelun kehittämisyksikön toiminnan arviointi

- Kuinka hanke on saavuttanut sille asetetut tavoitteet?
- Kuinka merkittävänä hankkeessa toteutetut toiminnot ja tuotokset on koettu lastensuojelun kehittämisen kannalta?
- Mitä välittömiä vaikutuksia aikaan saaduilla tuotoksilla ja toiminnalla on havaittavissa lastensuojelun palvelurakenteen/ asiakkaan kannalta?
- Miten hankkeessa toteutetut toiminnot ovat juurtuneet alueelle?

Toteutus

- Arviointikyselyt: Webropol
- Kohderyhmä: hankkeen kehittämistyössä 2007 – 2009 mukana olleiden 23 kunnan lastensuojelun esimiehet ja hankkeen ohjausryhmän jäsenet, yhteensä 40
- VASTASI 17, vastausprosentti 43%
- Kysely neljälle sekä Kymenlaakson ammattikorkeakoulun että Saimaan (ent. Etelä-Karjalan) ammattikorkeakoulun opetushenkilölle
VASTASI 2

TULOKSIA: Tärkeimmät tuotokset

- Lastensuojelun tarpeen selvitys -koulutukset ja lastensuojelulain soveltavat koulutukset,
- Verkstopankki ja verkstokonsulttitoiminta,
- Sijaishuollon yksityisten palveluiden valvonnan mallinnus , sijaishuollon valvontalomake,
- Verkkosivuille kootut hyvät ja toimivat käytännöt,
- Seudullisten lastensuojelun moniammatillisten työryhmien toiminta,
- Selvitys lastensuojelulain toimenpiteiden toteutumisesta Kaakkois-Suomen alueella
- Hyvän oppilaitosyhteistyön ja hyvien käytäntöjen toivottiin jatkuvan myös kehittämisverkostossa.

Miten tuotokset näkyvät työssä – palvelurakenteessa: tuotosten juurtuminen

- Koulutukset → tietotaito, yhteiset työkäytännöt tehostuivat, asiakkaiden kuuleminen ja osallisuus lisääntyi, erityysoosaaminen lisääntyi
- Sijaishuollon valvontamalli ja valvonta-lomakkeet käytössä työkaluna valvontakäynneillä
- Verkostomenetelmät, verkstopankkitoiminta,
- Ammatillisen tiedon kerääminen nettisivuille
- Seudulliset suunnitelmat lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi - juurtuminen eri vaiheissa eri alueilla

Havainnointia:

- Osassa tuotosten väittämistä 4-5 vastaajaa ei kokenut hankkeen tuotosten olleen ollenkaan merkittäviä
- Ei osaa sanoa -vastausten osuus oli suuri osassa vastauksista → tiedottaminen
- 4/11 vastaajista ei ollut havainnut tuotosten siirtymistä palvelujärjestelmään eikä havainnut välittömiä vaikutuksia.
(avovastaukset)

Havainnot

- Konkreettisesti lastensuojelun perustyöhön liittyvät tuotokset arvioitiin parhaiksi.
- Selvityksiä, kyselyjä, tapahtumien järjestämisiä ei koettu kehittämistyössä merkittäviksi toiminnoiksi.
- Osa kahden maakunnan alueen vastaajista oli saanut kehittämissyksiköltä välineitä lastensuojelun kehittämistyöhön ja osa ei. Toimintojen juurtuminen oli epätasaista.
- Avovastauksissa suurimpana syynä asiaan esitettiin samaan aikaan olleet suuret kunta- ja palvelurakenteen muutokset.

Lastensuojelun kehittämisyksikön merkitys

lastensuojelun muuttuvassa toimintaympäristössä

- **lisävoimavara ja vahvistanut yhteistä näkemystä**, tarjonnut **koulutusmahdollisuuksia** ja auttanut näkemään **lastensuojelua laajemman** yhteisön kuin yhden kunnan asiana.
- *”se on ollut foorumi, jonka avulla yhteistä uutta näkemystä on vahvistettu” h1*
”Suuren kuntayhdistymisen myllerryksessä kehittämisyksikkö on ollut lisävoimavara.”h2
- **Nopeasti muuttuneen toimintaympäristön** arvioitiin vaikuttaneen myös hankkeen toimintaan ja sen toteuttamiseen:
- *” on vaikea arvioida, kun työ muuttuu niin nopeasti. Jäikö hanke sittenkin vähän ”torsoksi”, puuttuiko panostusta vai vaikuttiko siihen, ettei millään taholla ole aikaa paneutua mihinkään asiaan kunnolla. Taloudellinen tilanne on myös kahlinnut visiointia ja innovaatioita.” h 4*
- *”Kouvolan seudulla kunta- ja palvelurakennemuutos jätti kaiken alleen - kehittämisyksikkö ei juurikaan päässyt toimimaan seudulla” h9*

Lastensuojelun kehittämisyksikön merkitys lastensuojelun muuttuvassa toimintaympäristössä

- **Ilmeni pettymyksenä hankkeen toimintaa kohtaan.** Odotukset ja toiveet eivät olleet toteutuneet
- *”Olen monien muiden lailla (asiasta on keskusteltu paljon) pettynyt kehittämisyksikön toimintaan. Työntekijät yrittivät varmaan ja notkuivat monessa mukana, mutta mielestäni yksikkö ei löytänyt omaa jujuansa eikä sen asema kirkastunut kentälle. Tuntui, että se kulki jo tallatuilla poluilla.” h6*
- *”Odotukset taisivat olla suuremmat, työntekijöiden työpanoksen vei liikaa uuden hankkeen suunnittelu. Toisaalta sekin oli tehtävä ja työ tavallaan jatkuu sitä kautta.” h11*
- *”Toivoin paljon enemmän.” h5*

...

- ”Näin jälkeempäin ajateltuna meidän olisi pitänyt ymmärtää tarkistaa ja tarvittaessa muuttaa kehyn toimintasuunnitelmaa vastaamaan paremmin kuntien tarpeisiin tilanteessa, jossa kahdella seutukunnalla oli menossa merkittäviä rakenteellisia muutoksia ja jolloin asiakastyön kehittäminen jäi organisaatioiden suunnittelun jalkoihin. Tähän työhön kehittämissyksikköä ei edes ymmärretty kytkeä ja se jätettiin tavallaan yksin.”h8